

samráði við veðhafa eins og stefndur tekur fram, og loks má telja, að röskar 38 þús. af fiskandvirðinu hafi gengið upp í skuld við stefndan. En þegar nú hér við bætist, að gegn eindregnum mótmælum stefnds, verður að telja það ósannað, að hann hafi vitað um veðsetninguna, verður skv. því, sem áður hefir verið sagt, að sýkna stefndan að öllu leyti af skaðabótakröfu stefnanda í þessu máli. Um vara eða þrautavarakröfu stefnds er því ekki þörf að ræða.

Eftir atvikum þykir rétt að málskostnaður falli niður.

Föstudaginn 16. júní 1933.

Nr. 45/1932. **Ó. Ellingsen** (Th. B. Lindal)

gegn

bæjarstjórn Reykjavíkur

(Guðm. Ólafsson).

Útsvarsmál.

Úrskurður fógetaréttar Reykjavíkur 7. febr. 1931: Hin umbeðna lögtaksgerð á fram að fara á ábyrgð gerðarbeiðanda.

Dómur hæstaréttar.

Við niðurjöfnun útsvara í Reykjavík árið 1929 var áfrýjanda gert að greiða 10500 kr. í útsvar. Áfrýjandi telur að útsvarslögin frá 15. júní 1926 og skattstigi sá og reglur þær, er niðurjöfnunarnefnd Reykjavíkur hafði samkvæmt þeim sett sér um niðurjöfnun útsvaranna, hafi verið brotin með því að leggja svo hátt útsvar á sig. Kærði hann útsvarið fyrst til niðurjöfnunarnefndar en árangurslaust, og síðar til yfirskattanefndar, er færði útsvarsupphæðina niður í kr. 9400. Þessum úrskurði vildi áfrýjandi heldur eigi hlíta, og skaut hann honum því til atvinnumálaráðuneytisins og krafð-

ist meiri lækkunar, en það úrskurðaði, að útsvarupphæðin eins og yfirséðanefndin hafði ákveðið hana, skyldi óbreytt staðfest.

Af upphæðinni greiddi áfrýjandinn 3300 kr., en eftirstöðvarnar 6100 kr. neitaði hann að greiða og var þess þá krafist, að þær yrðu teknar lögtaki hjá honum. Var málið fyrst tekið fyrir í fógætarétti Reykjavíkur 4. júní 1930 og eftir að sókn og vörn hafði farið fram í því fyrir fógætaréttinum kvað rétturinn þ. 7. febr. 1931 upp þann úrskurð, að lögtakið ætti fram að fara, en bæjarstjórn Reykjavíkur lét eigi framkvæma lögtakið fyrr en 14. marz fyrra ár.

Fógætaréttarúrskurði þessum og lögtaksgerð hefir áfrýjandi skotið til hæstaréttar með stefnu, dags. 29. marz f. á. og hefir hann krafist þess, að úrskurðurinn og lögtaksgerðin verði felld úr gildi og að hin stefnda bæjarstjórn verði dæmd til að greiða sér málskostnað í hæstarétti. Til vara hefir hann gert kröfur um, að lögtaksgerðin verði staðfest fyrir minni upphæð en áðurgreindum útsvars-
eftirstöðvum nemur.

Hin stefnda bæjarstjórn hefir hinsvegar krafist staðfestingar á lögtaksgerðinni og málskostnaðar.

Áfrýjandi hefir viðurkennt, að hann hafi verið útsvarskyldur í Reykjavík árið 1929 og þar sem nú atvinnumálaráðuneytið eins og sagt var hefir úrskurðað um útsvarsupphæðina og úrskurður þess er samkvæmt skýlausum ákvæðum 24. gr. útsvarslaganna fullnaðarúrskurður, sem rétturinn hefir eigi vald til að breyta, þá verður að staðfesta hinn áfrýjaða úrskurð og lögtaksgerð. Eftir atvikum þykir rétt að málskostnaður í hæstarétti falli niður.

Því dæmist rétt vera:

Hinum áfrýjaða fógetaréttarúrskurði og lög-
takskerð skal óraskað. Málskostnaður í hæsta-
rétti falli niður.

Forsendur hins áfrýjaða úrskurðar hljóða svo:

Með því að O. Ellingsen hefir ekki fengizt til þess að greiða eftirstöðvar, að upphæð kr. 6100,00 af útsvari, er honum var gert að greiða til Reykjavíkurbæjar fyrir árið 1929, þá hefir bæjargjaldkeri Reykjavíkur f. h. bæjar-sjóðs krafizt lögtaks á útsvari þessu, en gerðarþoli hefir mótmælt því, að lögtakið næði fram að ganga og hefir ágreiningurinn verið lagður undir úrskurð fógetaréttarins.

Gerðarþoli viðurkennir útsvarsskyldu sína hér í bæn-um, en heldur því hinsvegar fram, að útsvarið af hendi niðurjöfnunarnefndar sé ólöglega á hann lagt og hafi nefndin farið út fyrir embættistakmörk sín og brotið út-svarslögin nr. 46, 15. júní 1926, bæði að formi og efni.

Gerðarþoli heldur því fram, að þar sem hann hafi talið fram til tekju- og eignaskatts fyrir framangreint ár og það framtal tekið gilt af skattstjóra með gerðum breytingum af hans hendi, þá beri niðurjöfnunarnefndinni, sem á að-gang að framtölum gjaldendanna að leggja það til grund-vallar fyrir útsvarsálagningunni, en ef hún rengi eða telji ófullnægjandi framtal gjaldandans, þá sé nefndinni skylt að krefja hann um frekari upplýsingar, en það hafi hún ekki gert.

Ennfremur hafi nefndinni, er hún kvað upp úrskurð um kæru hans yfir útsvarinu, ekki gefið honum kost á því að vera viðstöddum. Þetta telur gerðarþoli brot á formi því er niðurjöfnunarnefnd sé skylt að gæta.

Gerðarbeiðandi hefir mótmælt því, að niðurjöfnunar-nefndin hafi brotið formsákvæði útsvarslaganna frá 1926 og heldur því fram, að ákvæðin í 22., 23. og 24. gr. lag-anna um útsvarskærur, veiti gjaldendunum rétt til þess að kæra yfir útsvörunum, en þeim beri hinsvegar að leggja öll þau gögn fyrir skattayfirvöldin, er þeir telji að séu máli sínu til styrktar, en skattayfirvöldin séu eigi sjálf skyld að krefja gjaldendur um skýrslur. Jafnframt því sem fall-

ist er á þessa skoðun gerðarbeiðanda verður það ekki séð, að gerðarþola hafi ekki gefið kostur á að leggja fyrir niðurjöfnunarnefndina öll þau gögn, er hann óskaði, og verða því þessar mótbárur hans gegn lögmæti útsvarsálagningarinnar ekki teknar til greina.

Þá er að athuga hvort lögin hafi verið brotin að efni til.

Gerðarþoli telur að niðurjöfnunarnefndin hafi farið út fyrir embættistakmörk sín að efni til, með því að ákveða útsvar gerðarþola of hátt.

Í þessu sambandi heldur gerðarþoli því fram, að það sé tvennt er niðurjöfnunarnefndin eigi að miða við er hún ákveður útsvarsupphæð hvers gjaldanda og það séu eignir hans og tekjur.

Gerðarþoli staðhæfir að útsvar sitt sé 200% hærra en skattur (eigna- og tekjuskattur) hans samanlagðir, eftir framtali því, er skattstjóri hefir lagt til grundvallar, en útsvar annara gjaldenda sé eigi nema 60% hærra en samanlagðir skattar þeirra, sbr. rjskj. nr. 13 og gerðarþoli hefir lagt fram álitserð tveggja dómkvaddra manna, er hafa endurskoðað bókhald hans fyrir árið 1928, rekstrar- og efnahagsreikning.

Gerðarþoli staðhæfir, að niðurjöfnunarnefndin hafi með þessari álagningu farið út fyrir embættistakmörk sín, því það sé augljóst, að hann sé tekinn út úr þeim objektíva mælikvarða, er niðurjöfnunarnefndin leggur á gjaldendurna og það sé eigi hægt að fá neina skýringu á álagninguna hjá henni.

Gerðarbeiðandi hefir mótmælt þessum staðhæfingum gerðarþola og heldur því fram, að þótt útsvar gerðarþola sé að einhverju leyti hærra en annara gjaldenda, er hann hefir borið sig saman við, þá mótmælir hann því, að niðurjöfnunarnefndin hafi í nokkru farið út fyrir takmörk sín.

Fógetarétturinn verður að fallast á þá skoðun, að þótt umrætt útsvar gerðarþola sé hærra en gjaldenda þeirra er hann hefir borið sig saman við, að þá sé þar með eigi sannað að nefndin hafi farið út fyrir embættistakmörk sín er hún ákvað útsvarsupphæðina.

Gerðarþoli, sem kærði útsvar sitt til yfirsattarnefndar og stjórnarráðs, hefir haldið því fram, að þessi skattayfirvöld hafi einnig farið út fyrir embættistakmörk sín

er þau synjuðu honum um umkrafða lækkun og byggt það á sömu ástæðum og hann hefir haldið fram um niðurfjöfnunarnefndina.

Fyrir fógetaréttinum liggur ekkert fyrir um það, að þessi yfirvöld hafi eigi byggt mat sitt á útsvarinu á þeim staðreyndum, sem útsvarslögin gera ráð fyrir.

Samkvæmt framansögðu geta ekki mótmæli gerðarþola gegn lögmæti útsvarsálagningarinnar orðið tekin til greina og á því hin umbeðna gerð fram að fara.

Mánudaginn 19. júní 1933.

Nr. 45/1933. **Valdstjórnin** (Th. B. Lindal)

gegn

Helga Guðmundssyni

(Garðar Þorsteinsson).

Áfengislagabrot.

Dómur lögregluréttar Suður-Múlasýslu 4. marz 1933: Kærður, Helgi Guðmundsson, sæti 15 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi og greiði auk þess 1000 króna sekt í rikissjóð, og afplánist sektin með 45 daga einföldu fangelsi, ef hún verður eigi greidd innan mánaðar frá lögbirtingu dóms þessa. Áhöld þau sem notuð hafa verið við bruggunina eru upptæk gerð og eyðileggjast. Áfengið er og gert upptækt og rennur andvirði þess í rikissjóð. Kærður greiði allan kostnað málsins sem orðinn er og verður.

Dóminum að fullnægja með aðför að lögum.

Dómur hæstaréttar.

Enda þótt áfengisstyrkleiki hins bruggaða vökva hafi ekki verið mældur, þykir mega gera ráð fyrir því, að hann hafi verið yfir lögleyfðu marki, þar sem kærði hefir kannast við brot sitt og seldi flöskuna á 8—10 krónur.